

Komisja Rozwoju

2018/2005(INI)

3.9.2018

OPINIA

Komisji Rozwoju

dla Komisji Handlu Międzynarodowego

w sprawie wykorzystania możliwości płynących z globalizacji – aspekty handlowe
(2018/2005(INI))

Sprawozdawca komisji opiniodawczej: Cristian Dan Preda

PA_NonLeg

WSKAZÓWKI

Komisja Rozwoju zwraca się do Komisji Handlu Międzynarodowego, jako komisji przedmiotowo właściwej, o uwzględnienie w końcowym tekście projektu rezolucji następujących wskazówek:

1. przypomina, że oficjalna pomoc rozwojowa stanowi wyjątkowy i cenny instrument globalnej walki z ubóstwem, nierównościami i marginalizacją; podkreśla, że choć wszystkie źródła finansowania są istotne dla zrównoważonego rozwoju, to jednak pomoc może przynieść efekty, których nie da się osiągnąć za pomocą innych źródeł finansowania; podkreśla, że należy zapewnić, by handel stał się skutecznym narzędziem służącym osiągnięciu celów zrównoważonego rozwoju oraz że działanie sektora prywatnego – o ile będzie dostosowane do uzgodnionych na szczeblu międzynarodowym zasad skuteczności pomocy rozwojowej – może przyczynić się do realizacji zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu oraz wdrożeniu Agendy na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030; podkreśla konieczność przywrócenia równowagi między prawem handlowym i inwestycyjnym a prawem dotyczącym praw człowieka, zwłaszcza w globalnych łańcuchach dostaw;
2. podkreśla, że działając w obszarze rozwoju, sektor prywatny powinien odegrać swoją rolę, wnosząc wkład w realizację Agendy na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030, i powinien przestrzegać wspólnych zasad i wartości, takich jak uzgodnione na szczeblu międzynarodowym zasady skuteczności pomocy rozwojowej, mianowicie odpowiedzialność, dostosowanie, harmonizacja i rozliczalność, oraz że nadrzędne znaczenie powinny mieć cele rozwoju; przypomina o zobowiązaniu w zakresie przejrzystości i poszanowania praw człowieka, które sektor prywatny musi wypełniać zgodnie z Wytycznymi ONZ dotyczącymi biznesu i praw człowieka oraz Wytycznymi OECD dla przedsiębiorstw wielonarodowych; w związku z tym zachęca UE i jej państwa członkowskie – w oparciu o wnioski wyciągnięte z wcześniejszych inicjatyw ustawodawczych UE – do opracowania spójnych ram regulacyjnych dotyczących obowiązkowych wymogów należytej staranności w łańcuchach dostaw w odniesieniu do praw człowieka;
3. apeluje do UE o dopilnowanie, by w ramach współpracy z krajami rozwijającymi się – zarówno w dziedzinie rozwoju, jak i handlu – opierała się na wyważonych ramach współpracy między równymi partnerami, przestrzegała zasady spójności polityki na rzecz rozwoju ustanowionej w art. 208 TFUE oraz miała na celu wspieranie i poszanowanie praw człowieka; zdecydowanie zachęca UE do kontynuowania wysiłków mających na celu wdrożenie we wszelkich działaniach rozwojowych unijnego podejścia opartego na prawach;
4. ostrzega przed wprowadzaniem podwójnych standardów w zakresie praw i obowiązków przedsiębiorstw w umowach inwestycyjnych i handlowych; zauważa, że poleganie na dobrowolnych środkach służących promowaniu należytej staranności może okazać się niewystarczające i że prawom inwestorów muszą towarzyszyć zobowiązania w zakresie przestrzegania praw człowieka, norm pracy i prawa ochrony środowiska; w związku z propozycją Komisji dotyczącą utworzenia wielostronnego trybunału inwestycyjnego jako stałego organu mającego na celu egzekwowanie praw inwestorów podkreśla konieczność zlikwidowania takiej nierównowagi oraz wzywa UE do aktywnego

zaangażowania się w konstruktywne negocjacje w sprawie wiążącego instrumentu ONZ dotyczącego biznesu i praw człowieka, aby utrzymać prymat praw człowieka;

5. ponownie potwierdza potrzebę pełnego wypełniania przez państwa członkowskie UE zobowiązań eksterytorialnych w zakresie praw człowieka, zgodnie z zasadami z Maastricht, w oparciu o szereg instrumentów Rady Europy, zwłaszcza europejską konwencję praw człowieka;
6. podkreśla, że handel nie jest celem samym w sobie, ale że sprzyjająca włączeniu społecznemu, oparta na zasadach polityka swobodnego i uczciwego handlu, jeśli jest dostosowana do celów zrównoważonego rozwoju, może przyczynić się do eliminacji ubóstwa – co jest podstawowym celem unijnej polityki współpracy na rzecz rozwoju – a także do zmniejszenia nierówności i tworzenia godnych miejsc pracy; wzywa do wprowadzenia wzorców zrównoważonej konsumpcji i produkcji; podkreśla, że partnerzy handlowi UE w krajach rozwijających się muszą zadbać o dobre rządy i poszanowanie praworządności;
7. podkreśla, że system zarządzania światowym handlem powinien umożliwiać integrację handlową, która stwarza realne możliwości zrównoważonego rozwoju; w związku z tym zwraca uwagę, że obecny system specjalnego i zróżnicowanego traktowania w ramach WTO nie przynosi oczekiwanych rezultatów; podkreśla potrzebę zwiększenia skuteczności i funkcjonalności systemu specjalnego i zróżnicowanego traktowania dla krajów rozwijających się;
8. przypomina o potrzebie wzmocnienia zasady spójności polityki na rzecz rozwoju, zgodnie z którą w strategiach politycznych, które mogą oddziaływać na kraje rozwijające się, należy uwzględniać cele współpracy na rzecz rozwoju; wzywa UE do systematycznego oceniania wpływu jej polityki handlowej i fiskalnej na kraje rozwijające się oraz do dopilnowania, aby wszystkie zawierane przez nią umowy inwestycyjne i handlowe obejmowały postanowienia dotyczące niezależnych ocen wpływu na prawa człowieka ex ante i ex post, egzekwowalne wymogi należytej staranności i skuteczne mechanizmy rozliczalności;
9. podkreśla, że umowy handlowe mogą mieć negatywny wpływ na bezpieczeństwo żywnościowe w krajach rozwijających się; wzywa UE do ochrony lokalnej produkcji żywności i zapobiegania szkodliwym skutkom taniego przywozu, w tym w ramach umów o partnerstwie gospodarczym;
10. przypomina, że skutki środowiskowe polityki handlowej są nierównomiernie rozłożone; w związku z tym wzywa UE, by uwzględniała w swojej polityce handlowej zrównoważenie środowiskowe, zrównoważone gospodarowanie zasobami naturalnymi, prawa własności gruntu oraz skuteczne włączanie społeczności lokalnych i tubylczych;
11. zauważa, że dwustronne i regionalne umowy o wolnym handlu mogą zawierać bardziej rygorystyczne postanowienia niż te przyjęte na szczeblu WTO oraz że postanowienia te mogą nakładać ograniczenia na rządy krajowe; w szczególności z zaniepokojeniem zauważa, że potrzeby krajów rozwijających się w zakresie prowadzenia polityki niezbędnej do zwiększenia ich bezpieczeństwa żywnościowego i wsparcia rozwoju obszarów wiejskich nie są w wystarczającym stopniu uwzględniane w regionalnych i dwustronnych umowach o wolnym handlu – w tym w umowach o partnerstwie

gospodarczym z państwami AKP – oraz że krajom rozwijającym się często uniemożliwia się korzystanie z elastycznych środków przewidzianych w porozumieniach WTO;

12. ubolewa, że co najmniej 218 mln dzieci wykorzystuje się jako siłę roboczą, głównie w celu obniżenia kosztów; wzywa UE do dopilnowania, aby towary będące w obrocie w UE w ramach systemów certyfikatów etycznych wytwarzano bez wykorzystania pracy przymusowej i pracy dzieci, do zagwarantowania wiarygodnego stosowania etykiet „sprawiedliwy” i „etyczny” oraz do umożliwienia konsumentom dokonywania świadomego wyboru;
13. podkreśla, że rozpowszechnianie dwustronnych i regionalnych umów o wolnym handlu budzi obawy co do spójności zarządzania światowym handlem i osłabia kluczową rolę WTO w ustalaniu globalnych zasad; w tym kontekście ponownie zwraca uwagę na znaczenie wielostronnego ładu opartego na zasadach, w którym wszystkie kraje są na równi reprezentowane, jako najbardziej skutecznego sposobu na wypracowanie światowego systemu handlowego sprzyjającego włączeniu społecznemu; podkreśla znaczenie egzekwawalnych przepisów dotyczących norm społecznych, pracowniczych i środowiskowych w umowach handlowych oraz z zadowoleniem przyjmuje zaangażowanie Komisji w uwzględnianie wiążących rozdziałów dotyczących handlu i zrównoważonego rozwoju; podkreśla, że przepisy te należy egzekwować za pomocą skutecznych mechanizmów monitorowania, pozwalających osobom fizycznym na dochodzenie roszczeń; wzywa do wdrożenia środków towarzyszących, w tym wsparcia finansowego, w umowach handlowych zawieranych z krajami rozwijającymi się, aby wesprzeć wysiłki tych krajów w zakresie przestrzegania i wdrażania uzgodnionych na szczeblu międzynarodowym norm społecznych i środowiskowych; ponawia apel o zapewnienie większej przejrzystości w handlu zasobami naturalnymi;
14. przypomina, że Afryka jest wciąż marginalizowana w kontekście globalnym, oraz wzywa UE, by wspierała Afrykę w dążeniu do stworzenia prawdziwego rynku wewnątrzafrykańskiego i unikała podejmowania kroków, które mogą utrudniać realizację tych ambicji; podkreśla w związku z tym potrzebę zmaksymalizowania rozwoju i korzystnego wpływu migracji i mobilności;
15. wzywa UE, by uwzględniła różny poziom rozwoju i zdolności krajów rozwijających się oraz wspierała kraje afrykańskie w podnoszeniu ich zdolności produkcyjnych i przetwórczych, tak aby stały się mniej zależne od surowców i prostych produktów przetworzonych, w zwiększaniu ich konkurencyjności i udziału w globalnych rynkach oraz w tworzeniu wysokiej jakości miejsc pracy, a w szczególności w zwiększaniu roli kobiet w gospodarce formalnej i nieformalnej; podkreśla, że każda umowa handlowa zawierana z krajem rozwijającym się musi przewidywać harmonogramy wystarczająco asymetrycznej liberalizacji, ochronę nowo powstających branż, sprzyjające rozwojowi reguły pochodzenia i skuteczne klauzule ochronne;
16. popiera utworzenie kontynentalnej strefy wolnego handlu w Afryce; podkreśla, że umowy o partnerstwie gospodarczym, o ile towarzyszą im odpowiednie środki strukturalne i są należycie monitorowane, mogą być ważnym narzędziem promowania integracji regionalnej i zrównoważonego rozwoju poprzez wymianę handlową; podkreśla, że u podstaw tych umów powinno leżeć promowanie praw człowieka i

realizacja Agendy na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030; podkreśla znaczenie współpracy z krajami partnerskimi w celu stworzenia poczucia współodpowiedzialności na szczeblu rządowym i na poziomie społeczeństwa obywatelskiego; w związku z tym kładzie nacisk na fundamentalne znaczenie poszanowania – jak stwierdzono w celu zrównoważonego rozwoju 17.15 – prawa krajów partnerskich do regulowania i podejmowania decyzji odpowiednich do danego kontekstu krajowego oraz do odpowiadania na potrzeby własnych obywateli, a także na znaczenie wypełniania przez te kraje zobowiązań w zakresie praw człowieka i innych zobowiązań międzynarodowych; podkreśla, że przyszłe stosunki między AKP a UE muszą opierać się na wyważonych ramach współpracy między równorzędnymi partnerami;

17. zauważa, że dotychczas zawarto tylko jedną kompleksową umowę o partnerstwie gospodarczym; w związku z tym wzywa UE do uwzględnienia trudności napotykaných przez kraje rozwijające się w związku z umowami o partnerstwie gospodarczym po wygaśnięciu umowy z Kotonu; w szczególności podkreśla potrzebę przeprowadzenia dogłębnej analizy wpływu tych umów na gospodarkę państw afrykańskich oraz na ich rynki pracy, a także potrzebę promowania wewnątrzregionalnego handlu w Afryce;
18. ubolewa, że każdego roku środki o wartości przekraczającej całkowitą roczną oficjalną pomoc rozwojową odprowadzane są z Afryki w formie nielegalnych przepływów finansowych; zwraca uwagę na szkodliwe skutki unikania opodatkowania dla krajów rozwijających się, tracących w ten sposób znaczne ilości środków publicznych, które można by wykorzystać nie tylko do poprawy wzrostu gospodarczego, ochrony środowiska i usług publicznych, ale także do zwiększenia spójności społecznej; wzywa Komisję, by nadała priorytetowe znaczenie walce z tym poważnym problemem przy negocjowaniu umów handlowych, wykorzystując przy tym wszelkie dostępne narzędzia; nalega, aby w zawieranych przez UE umowach o wolnym handlu i w preferencyjnych systemach handlu uwzględniano rygorystyczne postanowienia służące zwalczaniu uchylania się od opodatkowania i unikania opodatkowania;
19. ponawia wezwanie do stworzenia skutecznych narzędzi walki z uchylaniem się od opodatkowania i unikaniem opodatkowania na całym świecie oraz do zacieśnienia współpracy w kwestiach podatkowych z krajami rozwijającymi się, w tym w odniesieniu do mobilizacji zasobów krajowych;
20. przypomina o potrzebie ustanowienia międzyrządowego organu ONZ, który będzie angażował na równych prawach kraje rozwijające się w reformy globalnych przepisów podatkowych;
21. przypomina o skutkach, jakie wspólna polityka rolna (WPR) powoduje w krajach rozwijających się; w związku z tym wzywa UE do zapewnienia, by przyszła WPR przewyciężyła problemy związane z obecnym modelem rolnictwa zorientowanego na wywóz przez wzmocnienie wewnętrznych rynków UE i krótkich łańcuchów dostaw żywności w sposób zrównoważony, tak aby z jednej strony nie zagroziło to rozwojowi krajów rozwijających się, a z drugiej strony zapewniło odporność na wstrząsy zewnętrzne;
22. podkreśla znaczenie dostosowania strategii handlowych w celu wspierania krajowych wysiłków na rzecz przeciwdziałania zmianie klimatu zgodnie z porozumieniem paryskim;

23. przypomina, że art. 8 TFUE stanowi, iż „we wszystkich swoich działaniach Unia zmierza do zniesienia nierówności oraz wspierania równości mężczyzn i kobiet”; zauważa z zaniepokojeniem, że nadal występują trudności w ocenie związku między handlem a płcią ze względu na różne czynniki, w tym brak danych; podkreśla potrzebę lepszego zrozumienia dynamiki płci związanej z umowami handlowymi; nalega, aby wszystkie umowy handlowe zawierane przez UE promowały równouprawnienie płci i dążyły do zmniejszenia nierówności;
24. wzywa do zapewnienia przejrzystości w umowach handlowych oraz pełnego zaangażowania społeczeństwa obywatelskiego krajów partnerskich w proces negocjacji i wdrażania przyszłych umów handlowych;
25. zdecydowanie popiera dalsze upowszechnianie technologii i usług cyfrowych w unijnej polityce rozwoju; wzywa Komisję do zwiększenia inwestycji w rozwój infrastruktury cyfrowej na globalnym Południu;
26. z zadowoleniem przyjmuje Europejski plan inwestycji zewnętrznych, którego celem jest wspieranie zrównoważonego wzrostu, inwestycji i tworzenia miejsc pracy w krajach rozwijających się; wzywa do rozszerzenia obecnego mandatu EBI do udzielania pożyczek na rzecz państw trzecich, aby zwiększyć rolę banku w osiągnięciu zrównoważonego rozwoju – przez łączenie instrumentów finansowania, współfinansowanie projektów i rozwój lokalnego sektora prywatnego – z naciskiem na kraje najsłabiej rozwinięte i państwa niestabilne;
27. podkreśla, że istnieją poważne braki w zakresie przejrzystości i identyfikowalności, które budzą poważne wątpliwości co do rzetelności wielu systemów audytu etycznego i certyfikatów etycznych w łańcuchach dostaw;
28. z zadowoleniem przyjmuje zaktualizowaną w 2017 r. strategię Komisji dotyczącą pomocy na rzecz wymiany handlowej, której celem jest zwiększenie i unowocześnienie wsparcia UE dla krajów rozwijających się; wzywa do nasilenia działań i zwiększenia zaangażowania finansowego UE w inicjatywy w zakresie pomocy na rzecz wymiany handlowej, aby ułatwić krajom rozwijającym się, w szczególności krajom najsłabiej rozwiniętym, osiągnięcie dobrobytu dzięki handlowi i inwestycjom, a także wspierać starania tych krajów na rzecz osiągnięcia celów zrównoważonego rozwoju.

INFORMACJE O PRZYJĘCIU W KOMISJI OPINIODAWCZEJ

Data przyjęcia	29.8.2018
Wynik głosowania końcowego	+: 20 -: 1 0: 2
Posłowie obecni podczas głosowania końcowego	Beatriz Becerra Basterrechea, Ignazio Corrao, Mireille D'Ornano, Heidi Hautala, Maria Heubuch, Teresa Jiménez-Becerril Barrio, Stelios Kouloglou, Arne Lietz, Linda McAvan, Norbert Neuser, Lola Sánchez Caldentey, Jean-Luc Schaffhauser, Elly Schlein, Mirja Vehkaperä, Bogdan Brunon Wenta, Anna Záborská, Joachim Zeller, Željana Zovko
Zastępcy obecni podczas głosowania końcowego	Frank Engel, Ádám Kósa, Cécile Kshetu Kyenge, Paul Rübig, Kathleen Van Brempt

GŁOSOWANIE KOŃCOWE W FORMIE GŁOSOWANIA IMIENNEGO W KOMISJI OPINIODAWCZEJ

20	+
ALDE	Beatriz Becerra Basterrechea, Mirja Vehkaperä
EFDD	Ignazio Corrao, Mireille D'Ornano
GUE/NGL	Stelios Kouloglou, Lola Sánchez Caldentey
PPE	Teresa Jiménez-Becerril Barrio, Adam Kósa, Paul Rübig, Bogdan Brunon Wenta, Joachim Zeller, Željana Zovko
S&D	Cécile Kashetu Kyenge, Arne Lietz, Linda McAvan, Norbert Neuser, Elly Schlein, Kathleen Van Brempt
VERTS/ALE	Heidi Hautala, Maria Heubuch

1	-
ENF	Jean-Luc Schaffhauser

2	0
PPE	Frank Engel, Anna Záborská

Objaśnienie używanych znaków:

+ : za

- : przeciw

0 : wstrzymało się